

Опитування про банківське фондування

III квартал 2025 року

В опитуванні за II квартал 2025 року банки вчергове зазначили, що їхній обсяг зобов'язань збільшився, а середня вартість зросла. Фінустанови нарощували залучення від усіх клієнтів, найбільше – від домогосподарств. Також зріс обсяг оптового фондування. За оцінками банків, дорожчали переважно депозити населення. Вартість оптового фондування не змінилася. У III кварталі банки очікують продовження зазначених тенденцій. У квітні – червні частка фондування в іноземній валюті зменшилася та, за очікуваннями банків, продовжить знижуватися у III кварталі. Загальний обсяг капіталу за останніх 12 місяців збільшився, такий тренд зберігатиметься і в майбутньому. Фінустанови зазначили про зростання вартості капіталу, однак очікують, що впродовж року вартість капіталу не зміниться.

Зобов'язання

У II кварталі банки зазначили про зростання зобов'язань у цілому. Більше респондентів свідчили про зростання обсягів фондування від домогосподарств, ніж від корпорацій. Дещо зріс обсяг оптового фондування, що включає випуск облігацій, залучення кредитів міжнародних фінансових організацій (МФО) чи материнських банків, довгострокове рефінансування тощо.

На зростання запозичень від населення найбільше вплинули регуляторні вимоги. Вартість коштів та зростання пропозиції клієнтів сприяли намірам банків залучати кошти як від домогосподарств, так і від бізнесу. Бажання змінити структуру фондування дещо стримувало залучення банків від корпорацій.

У III кварталі респонденти очікують зростання обсягу зобов'язань у цілому. За оцінками банків, залучення зростатимуть як з боку населення, так і бізнесу. Обсяг оптового фондування також збільшиться.

У II кварталі 44% банків за активами очікували залучити оптове фондування в наступному кварталі. Зросла частка респондентів, що мають намір залучити довгострокове фінансування через 2–3 роки. Банки, як і раніше, розраховували на надходження фінансування для проєктів відновлення, зокрема від Європейського Союзу та МФО. Респонденти планували залучати оптові кошти для узгодження строковості активів і зобов'язань та збільшення обсягів балансу.

У II кварталі респонденти повідомили, що середня вартість фондування зросла. Це стосувалося переважно коштів населення. Вартість оптових коштів не змінилася.

Фінустанови очікують, що у III кварталі вартість залучень у цілому підвищиться, передусім за рахунок подорожчання коштів домогосподарств.

У квітні – червні частка фондування в іноземній валюті зменшилася. Порівняно з попереднім опитуванням зменшилася кількість банків, які очікують зниження частки валютних зобов'язань у наступні три місяці.

За результатами поточного раунду опитувань строковість фондування зросла. Два квартали поспіль майже половина банків за активами очікує на зростання строковості в наступні 12 місяців.

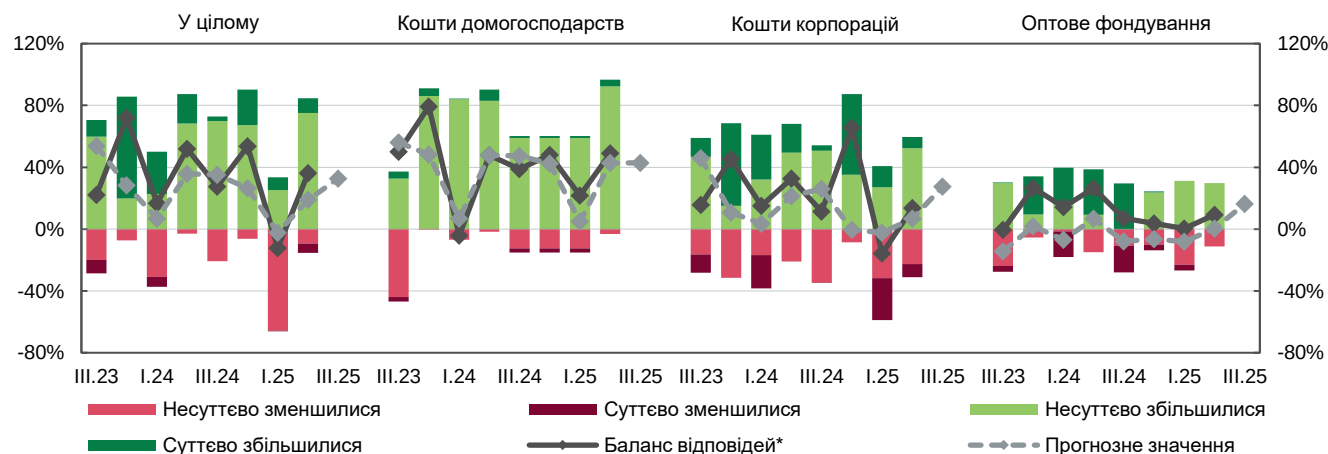
Капітал

У II кварталі майже всі респонденти зазначили, що загальний обсяг капіталу за останніх 12 місяців збільшився. Більшість фінустанов очікує збереження цієї тенденції в наступні 12 місяців.

Банки вчергове назвали прибутковість ключовим чинником збільшення обсягу капіталу в майбутньому. Однак фінустанови зазначили, що обсяг капіталу може скоротитися внаслідок зміни регуляторних вимог, макроекономічних умов чи зміни ризик-апетиту банку. У II кварталі банки, що володіють близько 13% активів, повідомили про наміри акціонерів збільшити обсяги капіталу в наступні 12 місяців.

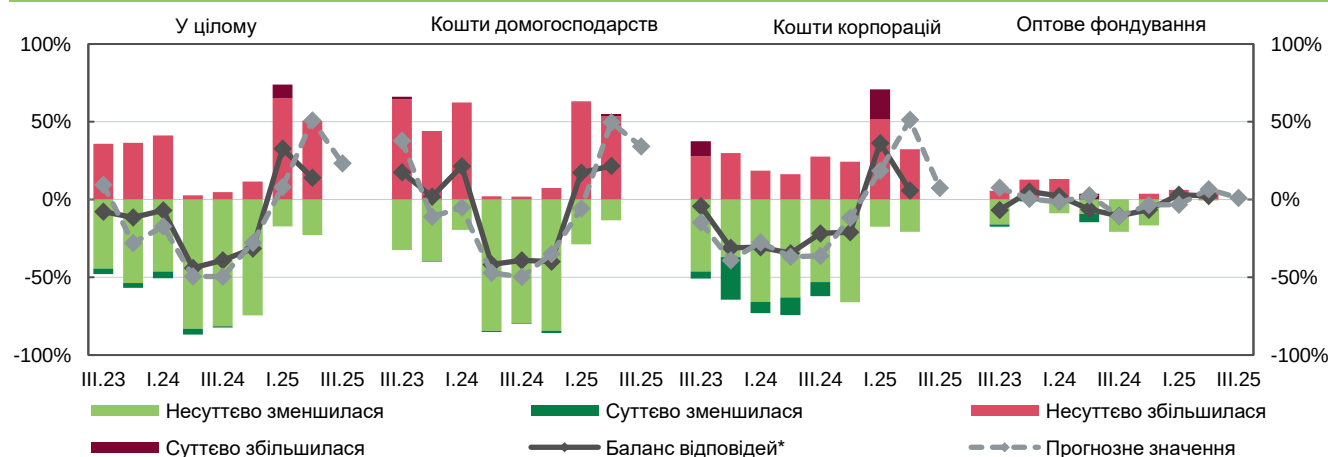
У II кварталі респонденти зазначили про зростання вартості капіталу впродовж останніх 12 місяців. Проте більшість банків вважає, що вартість капіталу не зміниться в майбутньому.

Графік 1. Зміна обсягів фондування банків

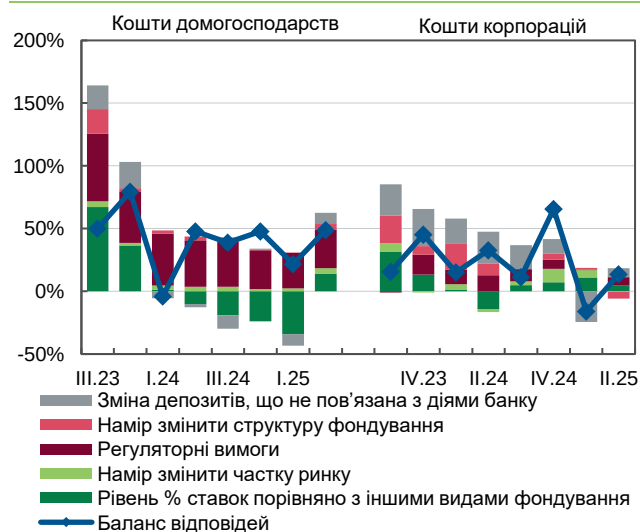
* Додатний баланс відповідей свідчить про збільшення обсягів фондування. Порядок розрахунку балансу відповідей наведено в [додатку: "Методологія та результати опитування"](#).

Графік 2. Зміна вартості фондування банків

* Додатний баланс відповідей свідчить про зростання вартості фондування.

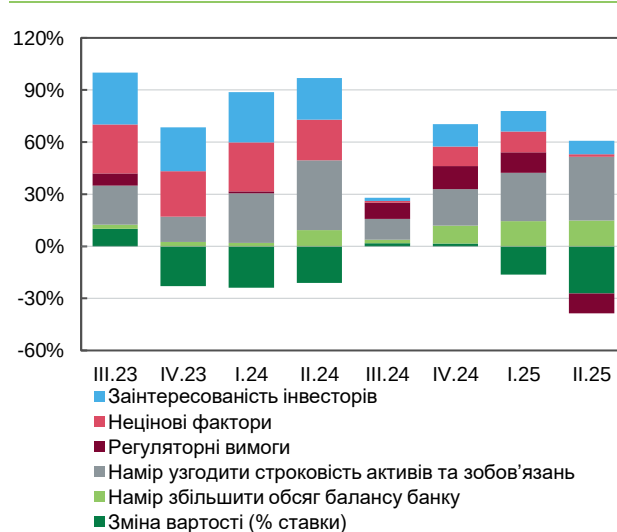
Графік 3. Вплив факторів на зміну обсягу залучених коштів (баланс відповідей*)

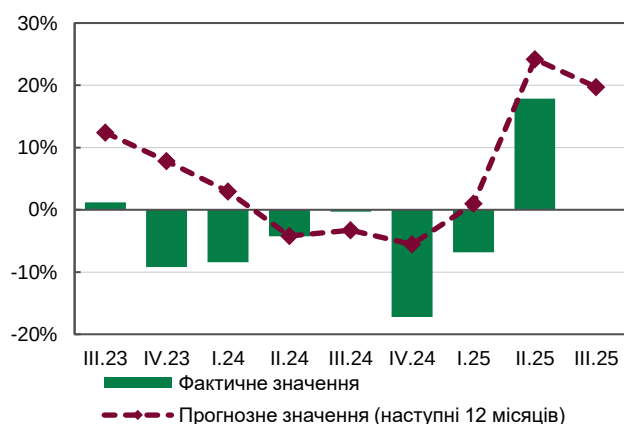
* Додатний баланс відповідей свідчить про позитивний вплив фактору на зростання обсягів залучених коштів.

Лінія – баланс відповідей обсягу залучених коштів, стовпчики – вплив факторів на зміну показника (сукупне значення показника може не дорівнювати сумі впливів окремих факторів).

Графік 4. Вплив факторів на зміну обсягу залучення оптового фондування в майбутньому (баланс відповідей*)

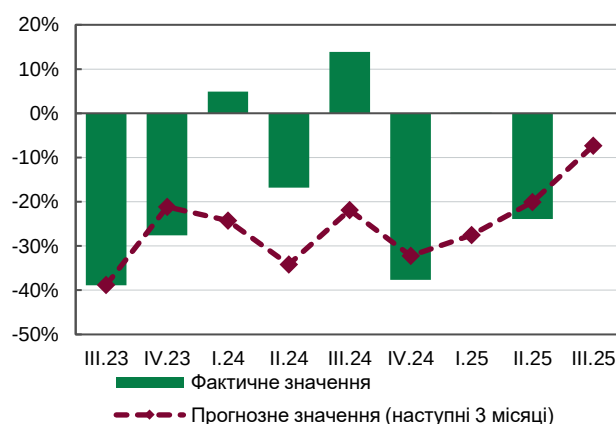

Графік 5. Зміна строковості фондування, залученого банками (баланс відповідей*)

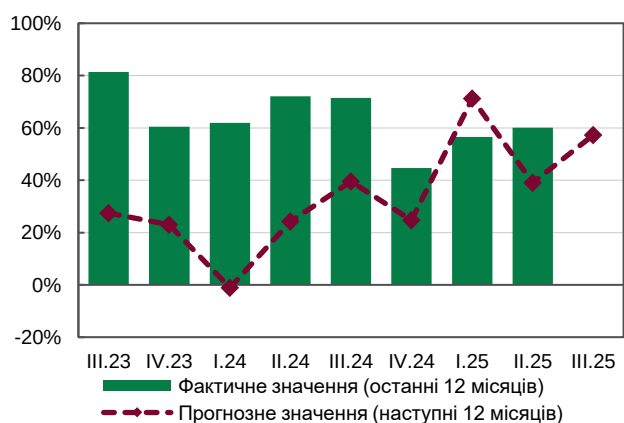
* Додатний баланс відповідей свідчить про зростання строковості залучених коштів.

Графік 6. Зміна частки фондування в іноземній валюті (баланс відповідей*)

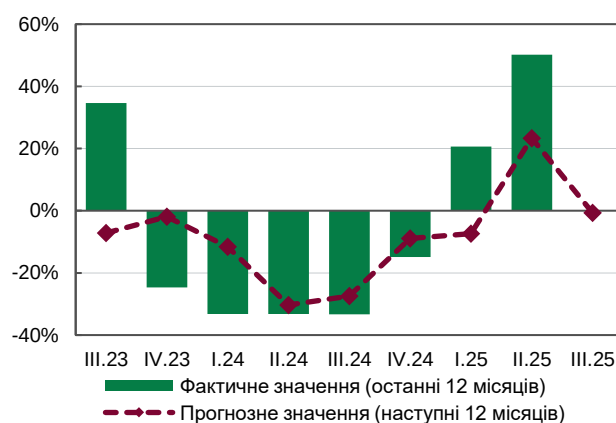
* Додатний баланс відповідей свідчить про зростання частки залучених коштів в іноземній валюті.

Графік 7. Зміна загального обсягу капіталу банків (баланс відповідей*)

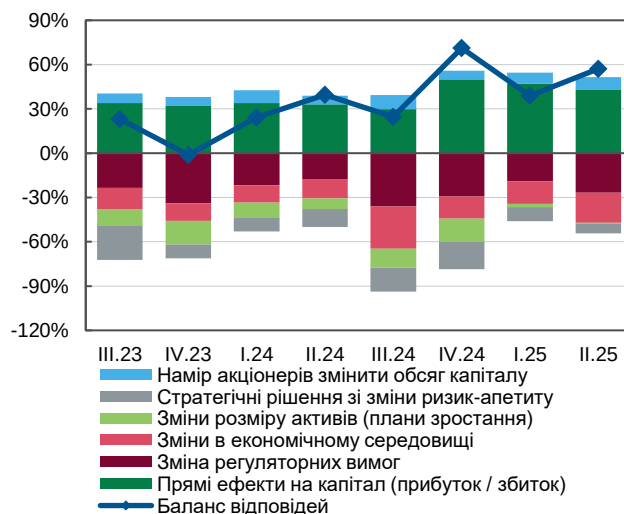
* Додатний баланс відповідей свідчить про збільшення загального обсягу капіталу.

Графік 8. Зміна вартості капіталу банків (баланс відповідей*)

* Додатний баланс відповідей свідчить про збільшення вартості капіталу.

Графік 9. Вплив факторів на зміну обсягу капіталу банків у наступні 12 місяців (баланс відповідей*)

* Додатний баланс відповідей свідчить про позитивний вплив на зміну обсягу капіталу банків.

Лінія – баланс відповідей зміни фактичного обсягу капіталу, стовпчики – вплив факторів на зміну показника (сукупне значення показника може не дорівнювати сумі впливів окремих факторів).

Додаток. Методологія та результати опитування

Кожен банк-респондент в особі менеджера з управління пасивами заповнював електронну анкету.

Для запитань із відповідями, упорядкованими за шкалою (наприклад, від “суттєво збільшився” до “суттєво зменшився”), розраховано показник “баланс відповідей”.

Запитання анкети стосуються змін за останні три місяці та очікуваних змін протягом наступного за звітним кварталом. Запитання з розділу “Капітал” стосуються змін протягом попередніх 12 місяців до опитування та наступних 12 місяців.

Для розрахунку агрегованого результату за всіма банками кожній відповіді присвоєно оцінку залежно від відповіді респондента і його ваги в загальній вибірці. Оцінки розміщені на шкалі від -1 до +1 залежно від напрямку зміни показника. Відповіді, які свідчать, що показник змінився суттєво, отримують удвічі вищу оцінку, ніж відповіді, що відображають несуттєву зміну. Відповідь

“зріс суттєво” матиме оцінку 1, а відповідь “зріс несуттєво” – оцінку 0.5.

Кожну оцінку зважено на вагу відповідного банку в загальній вибірці залежно від його частки в пасивах або коштах фізичних осіб/суб’єктів господарювання цієї вибірки. Сумарна оцінка за всіма банками становить баланс відповідей, який можна інтерпретувати як різницю між зваженою часткою респондентів, що звітують про збільшення певного показника, та зваженою часткою респондентів, що звітують про зменшення цього показника. Баланс відповідей може набувати значень у діапазоні від -100% до +100%. Позитивний баланс відповідей свідчить про те, що респонденти в цілому оцінюють/очікують зростання показника (обсягів та вартості фондування/капіталу, строковості запозичень тощо) у бік збільшення/посилення порівняно з попереднім кварталом. Детальнішу інформацію про те, як інтерпретувати баланс відповідей до кожного запитання, наведено в примітках до відповідних графіків.

Таблиця. Результати опитування

Баланс відповідей	2022		2023				2024				2025	
	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
I. Зобов'язання												
1. Як змінилися обсяги фондування протягом кварталу, що закінчився?												
У цілому	46%	88%	39%	66%	22%	72%	17%	52%	27%	54%	-12%	36%
Кошти домогосподарств	54%	84%	44%	58%	50%	79%	-4%	48%	39%	48%	22%	49%
Кошти корпорацій	34%	88%	50%	71%	16%	45%	15%	33%	11%	66%	-16%	14%
Оптове фондування	-11%	-12%	-33%	-9%	0%	27%	14%	27%	7%	4%	0%	9%
2. Як зміняться обсяги фондування в наступному кварталі?												
У цілому	43%	17%	43%	54%	28%	7%	36%	35%	27%	-2%	19%	33%
Кошти домогосподарств	51%	42%	55%	56%	48%	7%	48%	47%	42%	5%	43%	43%
Кошти корпорацій	20%	-6%	25%	46%	11%	4%	21%	26%	0%	-2%	7%	28%
Оптове фондування	-13%	-28%	-3%	-14%	2%	-7%	7%	-8%	-6%	-8%	0%	16%
3. Як у середньому змінилася вартість фондування протягом кварталу, що закінчився?												
У цілому	39%	44%	49%	48%	-8%	-12%	-7%	-44%	-39%	-31%	33%	14%
Кошти домогосподарств	9%	33%	51%	59%	18%	2%	21%	-42%	-39%	-40%	17%	22%
Кошти корпорацій	62%	35%	46%	29%	-4%	-31%	-31%	-35%	-22%	-21%	36%	6%
Оптове фондування	16%	21%	-4%	5%	-7%	5%	2%	-6%	-10%	-7%	3%	2%
4. Як зміниться вартість фондування в наступному кварталі?												
У цілому	48%	43%	46%	10%	-28%	-17%	-49%	-49%	-28%	8%	51%	23%
Кошти домогосподарств	50%	53%	65%	38%	-11%	-5%	-47%	-50%	-35%	-6%	50%	34%
Кошти корпорацій	51%	27%	26%	-15%	-39%	-28%	-37%	-36%	-12%	18%	51%	7%
Оптове фондування	10%	8%	9%	8%	0%	-2%	3%	-11%	-4%	-3%	7%	1%
5. Як зазначені фактори вплинули на обсяг залучених коштів домогосподарств протягом кварталу, що закінчився?												
Фактори попиту з боку банку												
Рівень відсоткових ставок порівняно з іншими видами фондування	29%	74%	65%	73%	67%	37%	1%	-10%	-19%	-24%	-34%	14%
Намір змінити частку ринку	10%	12%	2%	5%	5%	2%	3%	4%	4%	2%	2%	5%
Регуляторні вимоги	47%	39%	48%	61%	54%	41%	41%	37%	36%	31%	28%	31%
Намір змінити структуру фондування	18%	16%	18%	15%	20%	3%	3%	3%	3%	1%	0%	4%
Фактори пропозиції з боку вкладників												
Зміна депозитів домогосподарств, що не пов'язана з діями банку	-25%	72%	12%	17%	19%	21%	-5%	-3%	-10%	1%	-9%	9%

6. Як зазначені фактори вплинули на обсяг залучених коштів корпорацій протягом кварталу, що закінчився?

Фактори попиту з боку банку												
Рівень відсоткових ставок порівняно з іншими видами фондування	43%	38%	34%	54%	32%	13%	1%	-14%	5%	7%	11%	5%
Намір змінити частку ринку	4%	7%	3%	7%	7%	-1%	4%	-2%	3%	11%	6%	0%
Регуляторні вимоги	20%	24%	36%	25%	-1%	16%	12%	13%	10%	7%	0%	6%
Намір змінити структуру фондування	23%	17%	27%	27%	22%	7%	21%	9%	0%	5%	2%	-6%
Фактори пропозиції з боку вкладників												
Зміна депозитів корпорацій, що не пов'язана з діями банку	19%	53%	34%	40%	25%	30%	20%	25%	19%	12%	-24%	7%

7. Як змінилася частка фондування в іноземній валюті в кварталі, що закінчився?

У цілому	20%	9%	1%	-42%	-39%	-28%	5%	-17%	14%	-38%	0%	-24%
----------	-----	----	----	------	------	------	----	------	-----	------	----	------

8. Як зміниться частка фондування в іноземній валюті в наступному кварталі?

У цілому	-18%	2%	-2%	-39%	-21%	-24%	-34%	-22%	-32%	-28%	-20%	-7%
----------	------	----	-----	------	------	------	------	------	------	------	------	-----

9. Як змінилася строковість фондування, залученого в кварталі, що закінчився, порівняно з попереднім?

У цілому	-13%	-14%	19%	34%	1%	-9%	-8%	-4%	0%	-17%	-7%	18%
----------	------	------	-----	-----	----	-----	-----	-----	----	------	-----	-----

10. Як зміниться строковість фондування протягом наступних 12 місяців?

У цілому	-18%	18%	43%	12%	8%	3%	-4%	-3%	-6%	1%	24%	20%
----------	------	-----	-----	-----	----	----	-----	-----	-----	----	-----	-----

11. Які фактори вплинули на плани залучення оптового фондування в майбутньому?

Фактори попиту з боку банку												
Намір збільшити обсяг балансу банку	3%	5%	5%	14%	2%	3%	2%	9%	2%	10%	15%	15%
Намір узгодити строковість активів та зобов'язань	4%	19%	34%	47%	22%	15%	28%	40%	12%	21%	28%	37%
Зміна вартості (% ставки)	-1%	-26%	-25%	-68%	10%	-23%	-24%	-21%	2%	2%	-16%	-27%
Нецінові фактори	2%	31%	30%	85%	28%	26%	28%	23%	1%	11%	12%	1%
Регуляторні вимоги	2%	2%	31%	10%	7%	0%	1%	0%	9%	13%	12%	-12%
Фактори пропозиції з боку вкладників												
Заінтересованість інвесторів	2%	15%	31%	81%	30%	25%	29%	24%	2%	13%	12%	8%

II. Капітал**12. Як змінився загальний обсяг капіталу протягом останніх 12 місяців?**

У цілому	-4%	6%	42%	48%	81%	60%	62%	72%	71%	45%	57%	60%
----------	-----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

13. Як зміниться загальний обсяг капіталу в наступні 12 місяців?

У цілому	-15%	-7%	13%	27%	23%	-1%	24%	39%	25%	71%	39%	57%
----------	------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

14. Як змінилася вартість капіталу протягом останніх 12 місяців?

У цілому	60%	90%	74%	81%	35%	-25%	-33%	-33%	-33%	-15%	21%	50%
----------	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	-----	-----

15. Як зміниться вартість капіталу в наступні 12 місяців?

У цілому	20%	15%	4%	-7%	-2%	-12%	-30%	-27%	-9%	-7%	23%	-1%
----------	-----	-----	----	-----	-----	------	------	------	-----	-----	-----	-----

16. Які фактори вплинуть на зміну обсягу капіталу в наступні 12 місяців?

Прямі ефекти на капітал (прибуток/збиток)	14%	7%	14%	33%	34%	32%	34%	33%	30%	50%	47%	43%
Зміна регуляторних вимог	-17%	-25%	-35%	-15%	-23%	-34%	-22%	-18%	-36%	-29%	-19%	-27%
Фактори попиту на капітал з боку банку												
Зміни в економічному середовищі	-49%	-22%	-26%	-11%	-14%	-12%	-12%	-13%	-29%	-15%	-15%	-20%
Стратегічні рішення зі зміни ризик-апетиту	-10%	-3%	-2%	-9%	-23%	-9%	-9%	-12%	-16%	-19%	-9%	-7%
Зміни розміру активів (плани зростання)	-29%	-26%	-22%	-5%	-12%	-16%	-10%	-7%	-13%	-15%	-2%	-1%
Фактори пропозиції капіталу з боку інвесторів												
Намір акціонерів змінити обсяг капіталу	13%	16%	3%	4%	7%	6%	9%	6%	10%	6%	7%	9%

Інформація про опитування

Національний банк України високо цінує участь банків в опитуванні в умовах воєнного стану.

Із липня 2021 року Національний банк України запровадив щоквартальне опитування банків про фондування. Основна мета – поглибити розуміння динаміки обсягів, структури та вартості зобов'язань і капіталу банків. Звіт охоплює узагальнені оцінки й очікування респондентів про обсяги, вартість, строковість різних видів зобов'язань і капіталу банків, а також чинників, що впливали на ці показники.

Звіт містить оцінки стану банківського фондування в II кварталі та очікувань на III квартал 2025 року. Узагальнені оцінки змін показників капіталу банків зазначено за останніх 12 місяців та містять очікування на наступні 12 місяців, тобто III квартал 2025 року – II квартал 2026 року. Опитування проводилося з 16 червня до 7 липня 2025 року серед менеджерів банків, відповідальних за управління пасивами. Відповіді надали 26 фінансових установ, їхня частка в загальному обсязі активів банківської системи становить 96%. Результати опитування відображають думку респондентів і не є оцінками чи прогнозами Національного банку України.

Опитування про банківське фондування стосовно очікувань у IV кварталі буде опубліковане в жовтні 2025 року.